

PRESUDA SUDA

16. prosinca 1992.(*)

„Tumačenje članka 30. Ugovora o EEZ-u – Zabrana obavljanja trgovačke djelatnosti nedjeljom”

U predmetu C-169/91,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u koji je uputio House of Lords, Ujedinjena Kraljevina, u postupku koji se pred tim sudom vodi između

Council of the City of Stoke-on-Trent,

Norwich City Council

i

B & Q plc

o tumačenju članka 30. Ugovora o EEZ-u,

SUD,

u sastavu: O. Due, predsjednik, C. N. Kakouris, G. C. Rodríguez Iglesias, J. L. Murray, predsjednici vijeća, G. F. Mancini, R. Joliet, M. Díez de Velasco, P. J. G. Kapteyn i D. A. O. Edward, suci,

nezavisni odvjetnik: W. Van Gerven,

tajnik: D. Triantafyllou, administrator,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja su podnijeli:

- za Council of the City of Stoke-on-Trent i Norwich City Council, Stuart Isaacs, QC, N. Calver, barrister, i J. Barnecutt, solicitor,
- za B & Q plc, G. Barling, QC, D. Vaughan, QC, D. Anderson, barrister, N. Davidson, barrister, i A. Askham, solicitor,
- za Ujedinjenu Kraljevinu, L. Hudson, iz Pravnog odjela Ministarstva financija (Treasury Solicitor's Department), uz asistenciju N. Paines, barrister, u svojstvu agenata,
- za Komisiju, R. Wainwright, pravni savjetnik, uz asistenciju A. Ridouta, upućenog nacionalnog državnog službenika u pravnoj službi Komisije, u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja Council of the City of Stoke-on-Trent i Norwich City Council, B & Q plc, vlade Ujedinjene Kraljevine, koju zastupa L. Hudson, iz Treasury Solicitor's Department, uz asistenciju Sir Nicholasa Lyella, QC, Attorney General, u svojstvu agenta, i Komisije, na raspravi održanoj 2. lipnja 1992.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 8. srpnja 1992.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 20. svibnja 1991., koje je Sud zaprimio 1. srpnja 1991., House of Lords uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u niz prethodnih pitanja o tumačenju članka 30. Ugovora.
- 2 Pitanja su bila postavljena u okviru dvaju postupaka između Council of the City of Stoke-on-Trent i Norwich City Council s jedne strane i društva B & Q plc s druge strane.
- 3 U tim postupcima dva tužitelja u glavnom postupku optužuju društvo B & Q da je prekršilo članke 47. i 59. Shops Acta 1950 (Zakon o trgovini iz 1950.) jer je držalo svoje trgovine otvorene nedjeljom zbog obavljanja komercijalnih transakcija koje nisu navedene u Prilogu br. 5 tom zakonu.
- 4 Prilog br. 5 Zakona o trgovini iz 1950. sadržava popis proizvoda koji se, kao iznimka, mogu prodavati u trgovinama nedjeljom. To vrijedi prvenstveno za alkoholna pića, određene prehrambene proizvode, duhan, časopise i druge proizvode namijenjene svakodnevnoj potrošnji.
- 5 U postupku pred House of Lords, koji odlučuje u ovom sporu u zadnjem stupnju, pokazalo se da stranke u glavnom postupku različito tumače presudu od 23. studenoga 1989., B & Q, (C-145/88, Zb., str. 3851.), s jedne strane, te presude od 28. veljače 1991., Conforama (C-312/89, Zb., str. I-997.) i Marchandise (C-332/89, Zb., str. I-1027.) s druge strane.
- 6 Zbog razlika u tumačenju gore spomenutih presuda, House of Lords je prekinuo postupak i uputio Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Proizlazi li iz presuda Suda Conforama (C-312/89) i Marchandise (C-332/89) da se zabrana iz članka 30. Ugovora o EEZ-u ne primjenjuje na nacionalni propis koji je predmet spora u predmetu C-145/88 B & Q, a koji trgovcima na malo zabranjuje otvaranje trgovina za prodaju određenih proizvoda kupcima nedjeljom?

2. Ako je odgovor na prethodno pitanje negativan, je li bez obzira jesu li pruženi dokazi potpuno očito da ograničavajući učinci na trgovinu unutar Zajednice, koji mogu proizlaziti iz nacionalnog propisa poput onog u prvom pitanju, ne prelaze „okvir učinaka koji su svojstveni za propis takve vrste”, u smislu koji je Sud tim pojmovima dao u presudi donesenoj u predmetu C-145/88?

3. Ako je odgovor na prethodno pitanje negativan, na temelju kojih kriterija i kojih eventualnih, činjeničnih ili drugih, dokaza nacionalni sud mora odlučiti o pitanju prelaze li ograničavajući učinci na trgovinu unutar Zajednice, koji mogu proizlaziti iz nacionalnog propisa poput onog u prvom pitanju, „okvir učinaka koji su svojstveni za propis takve vrste”, u smislu u kojem je Sud upotrijebio taj izraz u presudi donesenoj u predmetu C-145/88?”

7 Za potpuniji prikaz činjenica u glavnom postupku, tijeka postupka i pisanih očitovanja podnesenih Sudu upućuje se na izvještaj za raspravu. Ti dijelovi spisa u nastavku se spominju ili razmatraju samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje odluke Suda.

Prvo pitanje

8 Nacionalni sud svojim prvim pitanjem nastoji utvrditi proizlazi li iz presuda Suda u predmetima Conforama i Marchandise da se zabrana iz članka 30. Ugovora ne primjenjuje na nacionalno zakonodavstvo poput onog o kojem je riječ u ovom predmetu. To je isto zakonodavstvo također bilo predmet presude Suda u gore navedenom predmetu B & Q.

9 U te je tri presude Sud ustanovio da različita nacionalna zakonodavstva koja se odnose na zatvaranje trgovina nedjeljom nisu namijenjena uređenju trgovine.

10 Iz tih presuda također proizlazi da takav propis zaista može imati štetne posljedice na opseg prodaje u određenim trgovinama, međutim jednako utječe na prodaju domaćih i uvezenih proizvoda. Stavljanje na tržište proizvoda iz drugih država članica nije stoga više otežano nego stavljanje na tržište domaćih proizvoda.

11 Osim toga, u gore navedenim presudama Sud je priznao da je zakonodavstvo o kojem je riječ slijedilo cilj koji je bio opravdan sa stajališta prava Zajednice. Nacionalni propisi koji ograničavaju otvaranje trgovina nedjeljom odražavaju određen izbor povezan s posebnim nacionalnim ili regionalnim socijalno-kulturnim značajkama. Na državama članicama je da se očituju o takvom izboru u skladu sa zahtjevima prava Zajednice poštujući osobito načelo proporcionalnosti.

12 Što se tiče tog načela, Sud je u presudi B & Q naveo da za takav propis ne vrijedi zabrana iz članka 30. Ugovora ako ograničavajući učinci na trgovinu unutar Zajednice koji mogu proizaći iz njih, ne prelaze učinke koji su svojstveni takvom propisu i da je pitanje ostaju li učinci takvog propisa uistinu unutar tih granica, činjenično pitanje o kojem treba odlučiti nacionalni sud.

13 U gore navedenim presudama Conforama i Marchandise Sud je međutim u pogledu sličnih propisa pojasnio da se ne čini da su ograničavajući učinci na trgovinu koji bi iz njih mogli proizlaziti pretjerani u odnosu na cilj koji se želi postići.

- 14 Sud je zapravo ocijenio da ima na raspolaganju sve informacije potrebne za odlučivanje o proporcionalnosti takvog propisa i da tu odluku mora donijeti kako bi se nacionalnim sudovima omogućilo da procijene njihovu usklađenost s pravom Zajednice na ujednačen način, jer se takva procjena ne smije mijenjati s obzirom na činjenice koje pojedinačni sudovi ustanove u određenom predmetu.
- 15 Procjena proporcionalnosti nacionalnog propisa koji slijedi legitimni cilj u okviru prava Zajednice uključuje usporedbu nacionalnog interesa za postizanje tog cilja i interesa Zajednice za osiguranje slobodnog kretanja robe. U tom smislu, kako bi se provjerilo da ograničavajući učinci dotičnog propisa na trgovinu unutar Zajednice ne prelaze ono što je potrebno za postizanje željenog cilja, potrebno je ustanoviti jesu li ti učinci izravni, neizravni ili samo hipotetski i ometaju li stavljanje na tržište uvezenih proizvoda više nego stavljanje na tržište domaćih proizvoda.
- 16 Na temelju tih razmatranja Sud je u presudama Conforama i Marchandise presudio da ograničavajući učinci na trgovinu nacionalnog propisa kojim se zabranjuje zapošljavanje radnika nedjeljom u određenim djelatnostima maloprodaje, nisu bili pretjerani u odnosu na željeni cilj. Iz istog razloga Sud mora odlučiti jednako u pogledu nacionalnog propisa koji zabranjuje otvaranje trgovina nedjeljom.
- 17 Na prvo pitanje stoga valja odgovoriti da članak 30. Ugovora treba tumačiti tako da se zabrana koju predviđa ne primjenjuje na nacionalni propis koji trgovcima na malo zabranjuje otvaranje trgovina nedjeljom.

Drugo i treće pitanje

- 18 S obzirom na odgovor na prvo pitanje, na drugo i treće pitanje nije potrebno odgovoriti.

Troškovi

- 19 Troškovi vlade Ujedinjene Kraljevine i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

kao odgovor na pitanja koja mu je uputio House of Lords odlukom od 20. svibnja 1991., odlučuje:

Članak 30. Ugovora treba tumačiti tako da se zabrana koju utvrđuje ne odnosi na nacionalni propis koji trgovcima na malo zabranjuje otvaranje trgovina nedjeljom.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 16. prosinca 1992.

[Potpisi]

* Jezik postupka: engleski

RADNI PRIJEVOD